

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 6

Tilleggsspørsmålnr.

Emne: Folkelenge musikinstrument

Oppskr. av: Jørgen S. Tveitan

(adresse): Tveitensgt 24

Fylke:

Telemark

Herad:

Heddal.

Bygdelag:

✓

Gard:

Tveitan

G.nr.

51

Br.nr.

1

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. Hardangerfele, eller som me trø seg, i. Fele og felespel. Raak og bakk ritt (dei kunne kjenne kvaas korr) felespelar som gjer trøya paa fele, kvaalkene som er linna under raaket, Bas kjaalkene, vort deie og Raala. Kotehest, Skrengben, halven, hovudet, Skillepinnar Brell tie fele skrengene paa og fele for det bakk i fele. Skillepinnar - og skrenger - og eitere androalkene som me seg og kjøpomme.

2. Vandskugg poka paa, men og kjemur da ritt for fele kuleg paa for 1800. Dei hanger tie Erik Torkjeng Tveit med kottolde, Brosdalle tie den landstjende Felemakere Olaf Helland. Han arbeide tie i Kottol i bittkott 50 aar. Han sigte for ritt for aar tidan. Og kjende han serd godt. Han var paa Bi og naar de f gjalt fitt og solid arbeide var han med k sikkost uo i her i landet. Gullmedalje paa viddelittst. i Paris. Gullmedalie fekk han alle skapes de han skilde ritt. Mas kans var dulle tie den kjende felemakere i Bi, Erik Johnsen Hveit. Han arbeide alltid paa for bise Hardangerfele. Fraa Nyllasgubens fele paa Tallekandteet - lita, D Erik Johnsen.

og aare, mork punkt, tie die tom bygde: 1860

arar. Stiren beridare piktora (det atog Allens

ve alle mester) give fraa det sandhedsrympe

1864 naar det Bergen (no. inges nam har

tylvarn ruder luff de erinde) Atkhus 1852

og rom visning over byge han har. Det

se mork ikye "sigrid", nei. Hoas fraa (Koppen

han vjvaka og ofst fraa saae ind. Buse

de ke munde se vie die mest kjendte naar det

glut gode luff, det ska avr. luffe ofte

Alle frindst, hinde naar luffe luffe

har bygd. Naar og munde som, rege

luffe luffe luffe at det luffe luffe luffe

har opstaa fraa. Det nye nye nye nye nye

de brude har fraa nye nye nye nye nye

de se mange luffe naar som luffe luffe

de se nye nye nye nye nye nye nye nye

3. Nye nye nye nye nye nye nye nye

afst luffe nye nye nye nye nye nye nye

1801. Naare luffe luffe luffe luffe luffe

naar om nye nye nye nye nye nye nye

afst luffe nye nye nye nye nye nye nye

afst luffe nye nye nye nye nye nye nye

afst luffe nye nye nye nye nye nye nye

afst luffe nye nye nye nye nye nye nye

afst luffe nye nye nye nye nye nye nye

afst luffe nye nye nye nye nye nye nye

afst luffe nye nye nye nye nye nye nye

afst luffe nye nye nye nye nye nye nye

afst luffe nye nye nye nye nye nye nye

afst luffe nye nye nye nye nye nye nye

afst luffe nye nye nye nye nye nye nye

afst luffe nye nye nye nye nye nye nye

afst luffe nye nye nye nye nye nye nye

afst luffe nye nye nye nye nye nye nye

afst luffe nye nye nye nye nye nye nye

afst luffe nye nye nye nye nye nye nye

afst luffe nye nye nye nye nye nye nye

afst luffe nye nye nye nye nye nye nye

3468

NORSK ETNOLGISK GRANSNING

hæ ei fele sam vortshied þaa Verdens úþ þellu-
 gæu i Paris. Tull med dæie). Ein þor av
 Olaf Helland & Tereakaren John Helland
 skien. Han veit nokk megið sinu felur
 man þau þaz fleiri) ligg i þau i
 fjeddal. T.d. Tjonia, Tjuddal, Unnað, Traas-
 herað, Skinkjann. & ænu Þó. Þestefar
 hans Eileo Johansen Þlein Kyann dænu
 vor ein meisker til laga felur. Han var
 þor av þor men de Erik Johansen Helland
 Nað de ondr 3 meisker distrikt þaa meisker
 me þu fleire bygðar þannan. Hei eg þu þor
 meisker: Tjuddal, Traas herað, Þó skien lið og
 þezze felur.

4 Þezze skal þaa þann þei gamle felur eg veit
 sin lið þaa þau ætþer þor þezze þann
 þezze þann þann þann þann þann þann
 þei þannan, men de þann i þezze
 þei þaa si-þið. Nað þezze þei þor 4 þezze
 og 4 meisker þezze. De þann og þezze þezze ein
 þezze i þezze av þezze. Skal þezze þezze
 þezze. Þezze þaa þezze þezze 2 felur eg
 þezze. —

Þezze av þezze þann, lið þezze
 þezze av þezze þezze þezze
 Olaf Helland þezze þezze i þezze av þezze
 þezze, þezze i þezze þezze av þezze.
 Gamle Helland og Skinkjann dænu av
 þezze av þezze. — Meisker þezze
 þezze, i þezze þezze þezze eg þezze
 þezze þezze Olaf Helland þaa laga-
 þezze i þezze av þezze. Þezze þezze
 þezze vort meisker, þezze þann. Til þezze ei
 þezze þezze vel þezze þezze i þezze
 þezze meisker þezze med Olaf Helland, lið þezze.

Næstend er det for de meste greit i paa Trossen
 gaa Bøtens.
 Indre som Lagaer først for ma' og fyrstekog
 fremst mensaa Jøstheim i Grottebete
 som har bygde sine første meimast eller Oas
 Oasene i sin moseb. Jøstheim i Litsom
 for hans god fæstpost. Børner ved Kape
 Litsom har har vare mange gonges.
 Jøstheim Stogen har og aldeis ikke sa
 saa først - som atolytke. Her er
 god bygning fint kosa. Børne Strompe
 Laga og Jøst. Nam har mest gaaedags
 Laga saa sei. Jøstheim har fraa skick
 ut og fange bysmede for sit areid.
 Her saa kom hit vel me stye i me her
 var da fæstpostet i bygde her Laga
 til sine Næstend. Børner Børner, Håke
 Gø har det sit sa med sine stye Børner
 die Næstend for som i Håke -
 Børner i Håke, Børner Strompe, um
 Næstend er det. Nær Håke var Håke
 Håke, og her Håke de gøt Børner
 Håke, Håke, Håke Håke og Håke
 Håke. Her er for her med sin Børner
 gaae Håke for Håke Håke Håke
 die har det for sa fæstpostet
 saa for det fraa med her Gøt.
 Laga, Laga D. H. kom som de stye
 var med for Gøt i Håke. Her gaa
 med. Her i Gøt med Håke Håke
 Rør den dag i dag som Håke Håke
 og Håke, Håke gaa. Her i Håke
 at Laga. Håke Håke som var med
 Håke Håke Håke Håke Håke

omg.

7. Skengverne var mest innført. Hellaud
"la" nok skenger - spene syltobraad paa
dei ved hjelp av maskin

8. Ja. Felur fra gammel tid fyre 1800 aara var
amma og bogen etutt. 1820-40 aara vort
dei nokto stave til dei gjennom Erik John-
sen Hellaud fikk den form dei no har,
i 1860 aara. Det her gjeld da selv
for Telemark. Andre utauern kan
nok og take denne formi. Olov Hellaud
heft ^{fikkje} valldis denne formi. Spaa r. VII. -

9 Paa Kjøps butik er eg spellemann -
xna med fella nokto ulikt, sunne
higt røppe andre laagt med. Nollre
helt laagt inn paa bogen, andre utta
den mest ut. t. d. bros Fykeind som
eg saag og høyrde paa mange gangar
Hau pa tie Halvor Oppdal. Boreg:
"Du skal ikkje bruke paa mykje
fingar. Bruk bogen, du vort allest
noka spellemann brukar du
paa mykje fingar." Telespelet var
Hansesk og lausespel

10. Ukjent her.

11. Prydmad: kosing med tuch og penn. -
Eimpelt spelt. og bein i ymse
variasjonar. Hellaud laga ei skenge-
båt paa ei rist. full dx hau skat ut
ei blomregrein og fylde ho med sylt.
Ho var selv fin. Det tok likevel tuch
bukt goden i fea og reinorle tok dei
dette sylte burt. Skiepennar var
og bein lagd paa stoffet, naar
dei skilde vda selv fine. &

12. Ja, me repræsenterer etnisk og sproglig
men, som her har det at foretage
de etnisk undersøgelse har vi gode (sammen med)
son) som Roytvedt. - Hissaa at
vise sproget var et problem at forstå
spise. Men vi har vist (men de
for et etnisk (ethnisk) -

Nævnt for den anden del af
for en del af de gamle og nye. Der
gamle (gamle) har et og man kan
det etnisk (ethnisk), men det (ethnisk)
de (ethnisk) har et etnisk (ethnisk)

for et etnisk (ethnisk) -
Nævnt for den anden del af
for en del af de gamle og nye. Der
gamle (gamle) har et og man kan
det etnisk (ethnisk), men det (ethnisk)

for et etnisk (ethnisk) -
Nævnt for den anden del af
for en del af de gamle og nye. Der
gamle (gamle) har et og man kan
det etnisk (ethnisk), men det (ethnisk)

for et etnisk (ethnisk) -
Nævnt for den anden del af
for en del af de gamle og nye. Der
gamle (gamle) har et og man kan
det etnisk (ethnisk), men det (ethnisk)

for et etnisk (ethnisk) -
Nævnt for den anden del af
for en del af de gamle og nye. Der
gamle (gamle) har et og man kan
det etnisk (ethnisk), men det (ethnisk)

for et etnisk (ethnisk) -
Nævnt for den anden del af
for en del af de gamle og nye. Der
gamle (gamle) har et og man kan
det etnisk (ethnisk), men det (ethnisk)

for et etnisk (ethnisk) -
Nævnt for den anden del af
for en del af de gamle og nye. Der
gamle (gamle) har et og man kan
det etnisk (ethnisk), men det (ethnisk)

for et etnisk (ethnisk) -
Nævnt for den anden del af
for en del af de gamle og nye. Der
gamle (gamle) har et og man kan
det etnisk (ethnisk), men det (ethnisk)

for et etnisk (ethnisk) -
Nævnt for den anden del af
for en del af de gamle og nye. Der
gamle (gamle) har et og man kan
det etnisk (ethnisk), men det (ethnisk)

for et etnisk (ethnisk) -
Nævnt for den anden del af
for en del af de gamle og nye. Der
gamle (gamle) har et og man kan
det etnisk (ethnisk), men det (ethnisk)

for et etnisk (ethnisk) -
Nævnt for den anden del af
for en del af de gamle og nye. Der
gamle (gamle) har et og man kan
det etnisk (ethnisk), men det (ethnisk)

for et etnisk (ethnisk) -
Nævnt for den anden del af
for en del af de gamle og nye. Der
gamle (gamle) har et og man kan
det etnisk (ethnisk), men det (ethnisk)

I dei seinaste åra tok Olav Helland
 opp Stadivariusmodellen (Italien)
 Mange meinte fram var ikkje så
 heldig med det. Til laga fekk gode spe-
 la paa kjem vel i yngre tie Erik Johnsen
 Helland og Sleinkjondalskararne. —
 Dei - Erik Helland og Eiler Stein i
 Kjøndalen var brødr.

Svat paa spørsmål 4:

Første fekk Erik Johnsen Helland laga etter
 den nye stose modell, trasket tie Torstein
 T. Grothekk (dei meiner mylarqelen
 fyrst trasket ho. Saa fram ho paa trand
 og brøt Stykkesind har og eigd ho.) Bygd i
 aar 1860. Overbott og mykje iktak a.
 maal: Heil lengde 61 cm. Gjölve fekk: 35
 cm. bredde - på det breiaste 20 cm
 høgde, Trastene 32 mm. bringa 62 mm.
 Framme breide 16 cm. smaleste: 11 cm.

Model etter Eiler Johnsen Stein Kjøndalen.
 Bygd av Torstein T. Grothekk
 1927. Ei iwanleg finn fekk. Maal:
 Heil lengde: 63,5 cm. Gjölve fekk 35,2 cm
 bredde, breidaste 20² cm (20,8 cm) smaleste
 over godpinner 11 cm. Trastene, 32 mm.
 høgde 6 cm. Det har trasket fra Torstein
 Grothekk for at fra det trasket rett.
 Het ein bar - og opp bevatt Tala i Kallar
 me har Tala Terin. Andri kida tradd e
 dei 2 Tala i eit Terin; helst ei paa
 Trallshilling, den andre paa almiunde-
 leg shilling. Til kan eit bruk paa
 det har paa slape kan eit gjevd en
 skien om. —

2. Norske Musikhistorie' stand det at hans Fykerud prøva paa at forene det nasjonale Spel med Europamusik, og skapa seg selv sin egen Stil, Fykerudspillet. (Rikard Berge) Jungtving er meir usant sagt enn hans Fykerud. - Han seilte k i 3 kappelikar, i Bø 1888 og k i Skien etter han kom heim fra Amerika og vant - gjødsalt alle. I 1902 døydde han fra Fylkesbygninghuset i Skien. Like før fekk han feila ei og spela Skuldalsbrøtta og la paa med bogen for alltid, den han hadde fått som ingen annan her gjort. -

I Amerika fekk han fant god fra Melander og Bull, son av Ole Bull og spela for han. Ein bror av hans, Hans Fykerud var og i Amerika, og ein mykje god felespelar. Han var og saman med Melander Bull. "Er du bror av hans?" sa han. "Ja, han var da det." "Er du paa god til spela da?" "Nei." sa Hans, "det er eg ikkje." "Nei det er mot ikkje utken du ellet mot kom annan det," sa han etter Hans hadde spela. Hans kom heim att og døydde for motken av sidan, to år gammel. Han har fortalt meg det her og mangt anna. Ein gammel felespelar i Bø, Gregar Haasin sa til "Varden paa 85 års dagen ein, da dei spilde tommen han rekora for den bedste felespelaren han hadde trågt." Den beste felespelaren eg i mit lange spelemannslid for trågt det er hans Fykerud, og fraa 1te pr. vinnar ut maa og iiffe til hans er eit langt sperang. - Svein Brøndal, Tveddal sejer at "den er ikkje fød og ikkje død som var better enn hans Fykerud. Brøndalen har vore ein av landets bedste spelere, og maa det difyr vega mykje det han sejer.

Den mest kjende foreleseren hit var hans slæmme

slæmme - 1860-1902. Det hans gamle slæmme

som det første har, var det den mest kjende her

ved siden av Jørgen Jørgensen (Mykelsen)

den var mest av alle. Alle disse 3 var først

slæmme, men det var ikke til de slæmme og her

var det som gitt. Det som kjende hans slæmme

vil være samme som slæmme i at han er et første

høst og det mest av alle slæmme

(Bergen) som hans slæmme var det

praktisk var det som slæmme og slæmme. Her

teknisk var det for alle andre, t. d. den første

teknisk slæmme og slæmme, men slæmme

slæmme slæmme og slæmme Bergen, Oslo.

hans slæmme for de slæmme i 1890. Han

gjorde at det slæmme og slæmme i masse

slæmme her i slæmme sine. Det var

vara et det som slæmme og slæmme

medgangen, var slæmme og slæmme

det som var slæmme. Det var det

for slæmme slæmme med her. Den

slæmme 1898, slæmme og slæmme. Det

slæmme som vil at han hadde slæmme

som slæmme. Det var slæmme

slæmme slæmme med her. Det

slæmme og slæmme i slæmme

slæmme slæmme, slæmme, slæmme

slæmme slæmme slæmme slæmme

slæmme slæmme slæmme slæmme

slæmme slæmme slæmme slæmme

slæmme slæmme slæmme slæmme

slæmme slæmme slæmme slæmme